

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
15 червня 2022 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №11 від 30.06.2022 р.)*

Рецензенти:

Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2022. 261 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

- навчити пояснювати явища дійсності, їх сутність, причини, взаємозв'язки, використовуючи відповідний науковий апарат, тобто вирішувати пізнавальні проблеми;
- навчити орієнтуватися в ключових проблемах сучасного життя – екологічних, політичних, міжкультурної взаємодії та інших, тобто вирішувати аналітичні проблеми;
- навчити орієнтуватися в світі духовних цінностей;
- навчити вирішувати проблеми, пов'язані з реалізацією певних соціальних ролей [3, с.194].

Формування компетентностей учнів обумовлено реалізацією не тільки оновленого змісту освіти, але й адекватних методів та технологій розвиваючого навчання. При цьому виконуються такі основні завдання: створення умов для розвитку і самореалізації учнів; засвоєння продуктивних знань, умінь; розвиток потреб поповнювати свої знання протягом усього життя.

Список використаних джерел:

1. Булигіна О. Ігрові технології: шляхи забезпечення умов для інтелектуального, соціального, морального розвитку молодших школярів. *Початкове навчання та виховання*. 2009. № 19. С. 2 – 21.
2. Кодлюк Я. П. Теорія і практика підручникотворення в початковій освіті: підруч. для магістрантів та студ. пед. ф-тів. Київ: Наш час, 2006. 368 с.
3. Кузьменко В. У. Теоретичні основи проблеми розвитку індивідуальності дитини. *Наукові записки Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка АПН України*. Київ: Нора-прінт, 2004. Вип. 24. С. 194-205.
4. Марецька Н. Компетенція чи компетентність: що ми формуємо у молодших школярів. *Початкова школа*. 2007. № 9. С. 51-54.
5. Онищенко Л. Формування освітньої компетентності «уміння вчитись» шляхом упровадження методики С. М. Лисенкової. *Початкове навчання та виховання*. 2009. № 13. С. 14 – 18.
6. Савченко О. Я., Бібік Н. М., Байбара Т. М., Вашуленко О. В., Коваль Н. С., Онопрієнко О. В., Пономарьов К. І., Прищепа О. Ю. Дидактико-методичне забезпечення контролю та оцінювання навчальних досягнень молодших школярів на засадах компетентнісного підходу : монографія. Київ: Педагогічна думка, 2012. 250 с.

БОБРО Олена Валеріївна

ЩОДО ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ ЗА ПРОФІЛЕМ «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ»

Збереження здоров'я при фізичних та емоційно-психічних навантаженнях є актуальним завданням. Ще наприкінці 20 століття передбачалося, що тривалі заняття спортом сприяють накопиченню фізичних і психічних сил, які можна

витрачати на активне соціальне життя. Надалі дійшли висновку, що спортивна діяльність аж ніяк не є безпечною та абсолютно корисною для здоров'я. Крім специфічних травм, пов'язаних безпосередньо з тим чи іншим видом спорту, спортсмени відзначають і наявність захворювань внутрішніх органів.

Однією з причин порушення здоров'я на тлі тривалої та інтенсивної фізичної активності може бути розвиток синдрому «перетренованості» – психофізіологічна реакція організму на надмірне тренувальне навантаження. Цей синдром є комплексним і має низку індивідуальних особливостей. Оскільки остаточно не визначено набір лабораторних досліджень, що дозволяють виявити наявний або прихований синдром «перетренованості», за відсутності належного медичного контролю, можна говорити про нього як про причину розвитку різноманітних патологічних станів.

Відзначено, що стан «перетренованості» на початковому етапі рідко відрізняють від звичайної втоми. Суб'єктивно він може характеризуватись відчуттям, коли потрібно більше зусиль для виконання звичайного тренування, збільшується період відновлення між підходами. Навіть нормальна діяльність може викликати роздратування. Якщо режим спортсмена не змінюється, спостерігається виникнення інфекційних захворювань: наприклад, «банальне ГРЗ», що свідчить про порушення імунної системи. Надалі можливе приєднання патології внутрішніх органів. Зовні такий стан виявлятиметься порушенням сну, втомою, депресією та місцевими симптомами захворювання.

До найбільш часто зустрічаються проблем зі здоров'ям у спортсменів відносяться порушення з боку серцево-судинної, бронхо-легеневої систем і шлунково-кишкового тракту. Особливою проблемою є ендокринні зміни, що простежується у жінок-спортсменок. Таким чином, для підтримки організму спортсмена на належному фізіологічному рівні доцільний пошук різноманітних природних факторів, які мають позитивний ефект відновлення функціональної активності органів і систем.

Таким чином здобувачі освіти ЗВО фізичної культури та спорту потребують глибокого ознайомлення із різними видами технологій, що відновлюють фізичний та фізіологічний стан людини. Студенти мають знати, що впровадження відновлюючих комплексів у діяльність спортсменів має особливу перспективу, так як регулярне виконання йми фізичних вправ дуже вдало комплексується з дією різноманітних фізичних агентів (електричні, світлові, високочастотні електромагнітні процедури, масаж), які здійснюють коригуючий вплив на регулювання процесів життєдіяльності [2, 4].

Сучасні види спорту визначають високі вимоги до фізичної, технічної та психофізіологічної підготовки спортсменів. Необхідність поглибленого дослідження змін фізіологічних особливостей гравців у періоді тренування є однією із умов удосконалення технічного та фізичного розвитку спортсменів. Прояви різних видів перенапруження спостерігаються під час змагальних навантажень, або відразу після тренувань, і визначаються різними ознаками прояву. Наприклад, перенапруження ЦНС спостерігається у більшості спортсменів ігрових видів спорту (волейбол, футбол, хокей, гандбол тощо) в

передзмагальному та змагальному періодах та протягом навчально-тренувального процесу, в періоди формування технічних навичок та в спеціальному підготовчому періоді. При цьому може реєструватися стан як перезбудження, так і пригнічення ЦНС. Перенапруження нервово-м'язового апарату, особливо без попередньої підготовки найчастіше призводить до розвитку больового синдрому в м'язах. При виникненні ознак цього стану необхідно знизити обсяги тренувальних навантажень, а саме – силові (анаеробний режим) [1], або посилити потужність комплексу відновлювальних впливів.

Надмірні фізичні навантаження, зростання обсягу змагальної діяльності, порушення реактивності та резистентності організму в умовах зростання впливу несприятливих факторів зовнішнього середовища знижують адаптаційні можливості організму. Визначення адекватних засобів спортивної реабілітації, які дозволяють вирішити її завдання потребують детального обговорення у ході спеціалізованих дисциплін. Ті засоби можна розділити на три групи, відповідно до особливостей їх дії:

Активні – всі форми кінетотерапії (фізичні вправи, елементи спорту та спортивної підготовки, ходьба, біг та інші циклічні вправи, та види спорту) , робота на тренажерах, трудотерапія та інш.).

Пасивні – фармако- та фізіотерапія, а також компліментарна терапія (рефлекс-, фітотерапія, гомеопатія та ін.).

Психорегулюючі – естетот-, фонотерапія, аутогенне тренування, м'язова релаксація та ін.

Ефективність зазначених засобів допомоги не рівнозначна і багато в чому визначається тривалістю та періодом перевантаження організму, ступенем враженості клінічних симптомів, наявністю супутньої патології органів та систем, характером немедикаментозної терапії та іншими факторами, що впливають на реактивність організму.

Наприклад, було виявлено, що природні адаптогени сприяють відновленню адаптаційних механізмів та сприяють реабілітації спортсменів із синдромом «перенапруги». Визначено що тканинні адаптогени уповільнюють розвиток ранового процесу, сприяють зниженню запалення, посилюють проліферацію нових тканин у рані [4]. Інтенсивно відновлюють нервові закінчення та сприяють розростанню нової грануляційної тканини. При дії на специфічні тканини виявлено швидке відновлення серцевого м'язу: при експериментальному міокардиті відзначається зменшення дистрофічних та склеротичних змін. Також відмічено посилення регенерації трубчастих кісток та прискорення формування кісткового мозолу при травмах. Таким чином, речовини біогеоорганічного походження мають різноманітну загоювальну, стимулюючу дію, використовуються при відновленні всіх систем організму.

За подібним прикладом наукову інформацію щодо адекватних немедикаментозних засобів спортивної реабілітації можливо надати за усіма їх групами: активні, пасивні, психорегулюючі. Таким чином не тільки ґрунтовно підготувати здобувачів освіти до подальшої спортивно-професійної діяльності,

а й уповільнити розвиток у них стану перевантаження та перетренованості, що на довгі роки збереже здоров'я та високих професійний рівень.

Список використаних джерел:

1. Відновлення фізичної працездатності працівників Національної поліції України [Текст] : навч.-метод. посіб. / п. ред. В. Бондаренко. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 225 с.
2. Золотарева Т.А., Бабов К.Д., Насибуллин Б.А., Козьявкін В.И., Торохтин А.М., Юшкова О.Г. Медицинская реабилитация. Київ: КІМ, 2012. 496 с.
3. Сотникова Е.П., Лотош Т.Д., Соколова Б.Н., Абрамова А.Б., Иванов В.И. Основные механизмы адаптогенного действия таблеток гумината // Вестник стоматологии. № 4 (64). 2008. С. 34-35.
4. Улащик В.С. Физико-химические свойства кожи и действие лечебных физических факторов // Вопросы курортологии, физиотерапии и лечебной физической культуры. 2018. Т. 95. № 1. С. 4–13.

БОЛДАРЄВА Ольга Миколаївна

**ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З МАТЕМАТИКИ ПІД ЧАС
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ЗВО**

Суспільні процеси останніх трьох років внесли суттєві корективи у організацію освітнього процесу, зокрема для студентів педагогічних закладів вищої освіти. Без використання сучасних засобів навчання не має можливості сьогодні організувати синхронну або асинхронну ефективну взаємодію зі здобувачами вищої освіти.

Різноманіття інтерактивних та інноваційних засобів навчання вражає. Однак кожен викладач обирає серед засобів, методів і форм ті, які або рекомендовані закладом освіти, або із власних вподобань.

Викладання математичних дисциплін у ЗВО має свої особливості. На власному досвіді було обрано ряд зручних інструментів для організації вивчення математики. Основним рекомендованим засобом організації дистанційного або змішаного навчання в Університету Ушинського зараз є середовище Office 365, яке можна охарактеризувати як набір взаємоінтегрованих застосунків для зручної і плідної онлайн чи оффлайн-роботи. Корпоративну пошту Outlook у домені pdpu.edu.ua, сервіс Teams для проведення зібрань, сховище файлів OneDrive, опитування засобами Forms, які мають багато переваг перед аналогами інших розробників, викладачі Університету Ушинського активно використовують у освітньому процесі. Зрозуміло, що перелік засобів не є остаточним, кожен може використовувати додаткові засоби і сервіси.

Протягом останнього року навчання викладачі стали замислюватися, як урізноманітнити освітній процес у дистанційному форматі. Відмовитися від